

**CAUSATIVES: (Ettirgen yapılar)**

Causative, yani ettirgen yapıyı, işimizi başkasına yaptırmayı amaçladığımız zamanlarda kullanırız. İş, bizim veya başkalarının isteği üzerine, diğer insanlar tarafından gerçekleştirilir. Yapmak değil de yaptırmak, onarmak değil de onartmak...vb türü ifadeler ettirgen (causative) çatıdadırlar. Causative yapıda cümleler oluşturmanın belli başlı yöntemleri aşağıda anlatılmaya çalışılmıştır:

A. have / get + obj + V3 :

Genelde bir ödeme karşılığında alınan hizmet söz konusu olduğunda kullanılan en yaygın yapıdır.

e.g. I **had** my car **washed**. (Arabamı yıkattım)

e.g. John will **have** his house **Painted**. (John evini boyatacak.)

e.g. She wants to **have** her roof **repaired**. (Çatısını onartmak istiyor)

Yukarıdaki örneklerden de anlayabileceğiniz gibi, zamanların kullanımında asıl fiil olarak **have** veya **get** vardır ve tüm zaman ve diğer tür çekimler bu **have** veya **get** fiili üzerinden yapılır.



Aşağıda örnek bir eylemin farklı zamanlardaki "have" çekimlerine ve sondaki past participle (V3) fiile dikkat edin:

I have my lunch prepared.	(Öğle yemeğimi hazırlatırım.)
I am having my lunch prepared.	(...hazırlatıyorum.)
I had my lunch prepared.	(...hazırlattım)
I was having my lunch prepared.	(...hazırlatıyordum.)
I have had my lunch prepared.	(...hazırlattım / ...hazırlatmış oldum)
I had had my lunch prepared.	(...hazırlatmıştım.)
I will have my lunch prepared.	(...hazırlatacağım.)
I am going to have my lunch prepared.	(...hazırlatacağım / ...hazırlatmak üzereyim.)
I will have my lunch prepared.	(...hazırlatacağım.)
I will be having my lunch prepared.	(...hazırlatıyor olacağım.)
I will have had my lunch prepared.	(...hazırlatmış olacağım.)

Sıra sizde !! Aşağıdaki cümleleri causative yapıda yeniden yazın. Bir örnek verilmiştir:

e.g. Sarah is cutting her hair	→ Sarah is having her hair cut .
e.g. Bill is cutting his hair	→
e.g. Sue took a photograph	→
e.g. Bill was cleaning his shoes	→

- **Have** yerine **get** fiilini de kullanabiliriz. **Get** daha az resmidir. Daha fazla emir ifadesi ve çaba anlamı içerir.

e.g. I **got** my car **washed**. (Arabamı yıkattım)

e.g. John will **get** his house **Painted**. (John evini boyatacak.)

e.g. The commander **got** all his men **gathered** for roll call. (Komutan tüm adamlarını içtimaya çıkarttı)

e.g. **Get** this done at once! (Bunu bir an önce yaptır / hallet)

- **Modal** (kiplik kullanımında da aynı mantık vardır: Have fiili odaklanmamız gereken kelimedir. Tüm değişiklikler bu kelimeye uygulanır.

e.g. You should **have** your hair cut immediately. (Saçını bir an önce kestirmelisin)

e.g. She can't **have had** his ex-husband beaten. (Eski kocasını dövdürmüş olamaz)

e.g. The governor must **have** all the city evacuated at once. (Vali tüm şehri hemen tahliye ettirmek zorunda.)



- **let**, birisine bir şey yapmaya izin vermek anlamını barındırır:

e.g. **Let it be** ! (Öyle olmasına izin ver.)

e.g. I won't **let** you **see** your friends unless you finish your homework! (Ödevlerini bitirmezsen arkadaşlarını görmene izin vermem. / görüştürmem.)

e.g. We should **let** everybody **express** themselves.

- **get sb. to V** yapısı, ikna etme anlamı da taşır:

e.g. You should **get** your sister **to sing** on the stage. She has an excellent voice !

e.g. Why can't you **get** your children **to keep** silence for a while?

C. be made + to V : (passive causative)

Make fiili passive (edilgen) yapıda olabilir ve bu durumda fiil öncesi **to** gelebilir. Bu durumda; birisi tarafından bir iş yaptırılma söz konusudur. Cümlelerin baş kısmı passivedir ama cümlelerin genelinde causative bir anlam vardır:

e.g. **A: I was made to clean** all the bedrooms. (Tüm yatak odaları bana temizletildi.)

B: You shouldn't be made to do all the house chores. You are not the only one here. (Tüm işler sana yaptırılmamalı.)

Sıra sizde !! Yukarıdaki yapıyı kullanarak passive causative bir cümle yazın:

e.g.